

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ RIVER ACTION ΚΑΛΑΜΑΣ 2012

River Action Kalamas 2012

Η ήπια και βιώσιμη ανάπτυξη του Πωγωνίου και της Ζίτσας, θα συμβάλλει καθοριστικά στην προστασία του ποταμού Καλαμά και όλου του φυσικού οικοσυστήματος της περιοχής

Είναι γνωστοί σε όλη την Ελλάδα, αλλά και στο εξωτερικό, οι σκληροί αγώνες φορέων και πολιτών της Ηπείρου, που για περισσότερο από 15 χρόνια παλεύουν για την προστασία του ποταμού Καλαμά και γενικότερα του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος της περιοχής. Το πρόβλημα της ασύδοτης και ανεξέλεγκτης ρύπανσης και μόλυνσης του ποταμού οφείλεται στο ότι όλες σχεδόν οι μονάδες της περιοχής Λαψίστας (πηνοτροφεία, χοιροστάσια, βουστάσια, ιχθυοτροφεία, βιομηχανίες - βιο-τεχνίες όπως μεταλλοβιομηχανίες, τυροκομεία, μονάδες παραγωγής ζωοτροφών, πλυντήρια, συνεργεία κ.α) ρίχνουν τα απόβλητά τους στο ποτάμι. Αν σε αυτά προσθέσουμε τα αστικά απόβλητα της πόλης των Ιωαννίνων και του Παρακαλάμου καθώς και τη μόλυνση του ποταμού από τα φυτοφάρμακα, καταλαβαίνουμε πόσο οξύ πρόβλημα δημιουργείται. Είναι γνωστό επίσης ότι ο μεγαλύτερος όγκος των αποβλήτων, διοχετεύονται παράνομα στο ποτάμι μέσω της τάφρου της Λαμψίστας.

Η κατάσταση αυτή έχει μετατρέψει ολόκληρη την περιοχή σε ένα απέραντο σκουπιδότοπο και έχει επιδράσει καθοριστικά στη γενικότερη απαξίωση και εγκατάλειψη της από τους κατοίκους. Η πολιτεία αν και γνωρίζει πολύ καλά το πρόβλημα, αφού το ΥΠΕΧΩΔΕ έχει στα χέρια του πολλές μελέτες, κωφεύει και αδιαφορεί. Η κατάσταση μάλιστα επιδεινώνεται ακόμα περισσότερο με την σημερινή οικονομική κρίση, διότι λόγω της αυξημένης ανεργίας, οι κάτοικοι αδυνατούν όχι μόνο να αντισταθούν, αλλά ακόμα

και να διαμαρτυρηθούν για την παράνομη απόρριψη λημμάτων στο ποτάμι.

Η ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ με συχνές επισκέψεις που πραγματοποίησε στην περιοχή της Ζίτσας και του Πωγωνίου διαπίστωσε ότι το φυσικό περιβάλλον (βουνά, λίμνες, καταρράκτες, φαράγγια, δάση, ποτάμια) είναι μοναδικό και παράλληλα μέσα σε αυτό υπάρχουν εξαιρετικά πολιτιστικά και ιστορικά μνημεία. Παράλληλα διαπιστώσαμε ότι οι κάτοικοι διατηρούν ακόμα ζωντανές τις παραδόσεις και κυρίως τη μουσική παράδοση, ενώ ταυτόχρονα υπάρχει έστω και σε μικρό βαθμό, πρωτογενής παραγωγή (κτηνοτροφική και γεωργική) με περισσότερο ανεπτυγμένη την αμπελουργία και οινοποιία. Εκτιμήσαμε ότι όλα αυτά τα στοιχεία αποτελούν σημαντικά συγκριτικά πλεονεκτήματα και ανυπολόγιστης αξίας προίκα και αποφασίσαμε να βοηθήσουμε, για να αξιοποιηθούν από τους φορείς και τους κατοίκους της περιοχής, ούτως ώστε να αποτελέσουν τη βάση, για ήπια και βιώσιμη ανάπτυξη που μπορεί να συμβάλλει στην οικονομική ενίσχυση των κατοίκων με σεβασμό στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον. Παράλληλα ο δρόμος της ήπιας ανάπτυξης θα βοηθήσει σε πολύ μεγάλο βαθμό τον αγώνα για τη σωτηρία του Καλαμά, αφού πλέον όλοι θα κατανοούν ότι η προστασία του είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την ανάπτυξη οποιασδήποτε δραστηριότητας (οικονομικής, φυσιολατρικής, πολιτιστικής, παραγωγικής) που έχει ανάγκη η περιοχή.

Απευθυνθήκαμε λοιπόν στην Πανεπιστημιακή Συνομοσπονδία και στις Ομοσπονδίες Πωγωνίου και Καλαμά με σκοπό να οργανώσουμε από κοινού το RIVER ACTION KALAMAS 2012. Ένα τετραήμερο εκδηλώσεων από 9 - 12 Αυγούστου, το οποίο θα περιλαμβάνει συζητήσεις, καλλιτεχνικές εκδηλώσεις, ξεναγήσεις στα ιστορικά και πολιτιστικά μνημεία, προβολή της Ηπειρώτικης παράδοσης και ιδιαίτερα της μουσικής, διάθεση παραδοσιακών προϊόντων, σπορ στο βουνό και το ποτάμι κ.α. Το τετραήμερο αυτό θα προβληθεί πανελλαδικά από τα μέσα ενημέρωσης, ώστε να αρχίσει η περιοχή να γίνεται ακόμα πιο γνωστή και να αυξηθεί η επισκεψιμότητά της. Βέβαια το RIVER ACTION KALAMAS, δε θα είναι ένα απλό RIVER PARTY, όπως γίνεται σε άλλα μέρη της χώρας, αλλά ένας νέος θεσμός, με στόχο την ενεργό συμμετοχή της κοινωνίας, στις πρωτοβουλίες και εκδηλώσεις, τόσο για την ήπια ανάπτυξη της περιοχής, όσο και κυρίως για την προστασία του ποταμού και όλου του μοναδικού φυσικού οικοσυστήματος που τον περιβάλλει. Για το λόγο αυτό, θα πραγματοποιηθούν μέχρι τον Αύγουστο ενημερωτικές συζητήσεις, ημερίδες και άλλες δραστηριότητες, που θα στοχεύουν στην καλύτερη ενημέρωση, ενεργοποίηση και συμμετοχή των συλλογικοτήτων και των πολιτών της περιοχής σε αυτές ώστε να πιστέψουν και οι ίδιοι ότι και τα εγκαταλελειμμένα χωριά του Πωγωνίου και της Ζίτσας μπορούν να αξιοποιήσουν τα πλεονεκτήματα της περιοχής, για οικονομική ευημερία και το ποτάμι με το φυσικό του περιβάλλον να προστατευθούν. Πολύ περισσότερο μάλιστα στις σημερινές συνθήκες που το ποσοστό της φτώχειας και της ανεργίας- ιδιαίτερα ανάμεσα στους νέους- αυξάνει και είναι επόμενο η αναζήτηση απασχόλησης σε παραδοσιακές δραστηριότητες να αποτελεί, αν όχι τη μόνη, όμως μία πολύ σημαντική διέξοδο.

Κάνουμε φέτος ένα νέο ξεκίνημα με το RIVER ACTION KALAMAS, με την ελπίδα ότι θα αποτελέσει ένα νέο θεσμό, που θα πραγματοποιείται κάθε χρόνο, με εκδηλώσεις σε όλη τη διάρκεια της χρονιάς και με προοπτική να επεκταθεί τα επόμενα χρόνια και στη Θεσπρωτία, έτσι ώστε να καλύπτει όλη τη λεκάνη ροής και απορροής του ποταμού, από το ξεκίνημά του με τον Γορμό στο Πωγωνί, μέχρι τις εκβολές του, στη Σαγιάδα και την Ηγουμενίτσα της Θεσπρωτίας.

Η προσπάθεια μας αποβλέπει στο να γίνει το RIVER ACTION KALAMAS, ένας θεσμός που όχι μόνο θα τονώσει τον αγώνα των τοπικών κοινωνιών για τη σωτηρία του ποταμού με ήπια ανάπτυξη της περιοχής, αλλά παράλληλα θα κερδίσει τη συμπαράσταση φορέων και πολιτών και από την υπόλοιπη Ελλάδα.

Μάκης Σταύρου
Ιστορικός-Περιβαλλοντολόγος